

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 16 mei 2024
Team: REO
Zaaknr: 71500-2023

Onderwerp: zonne-energie
Portefeuillehouder: wethouder M. Bankers
Zaaknummer: 71500-2023
Naam auteur: A.Rijken Team: REO

Aan de raad

Inleiding

De gemeenteraad heeft in juli 2020 afwegingskaders zonnevelden vastgesteld. Vanwege netcongestie is in de commissie van 25 november 2020 besloten het beleid nog niet tot uitvoering te brengen. Inmiddels hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan en zijn er mogelijkheden, ondanks de netcongestie, om toch duurzame energie op te wekken. Omdat de gemeente conform klimaatakkoord en RES haar bijdrage wil leveren aan de opgave voor duurzame opwek, ligt een nieuw voorstel voor.

Beslispunten

1. het college opdracht te geven de haalbaarheid van een lokaal energiesysteem te onderzoeken en voor te leggen aan de raad.
2. akkoord te gaan met het voorkeursscenario 5 het inzetten van alle treden van de zonneladder die bijdragen aan 1 lokaal energiesysteem van de toekomst.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie Sociaal Domein, Sport en Onderwijs d.d. 25 april 2024

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Beeldvormende avond 5 juli: duurzame opwek.

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

De raad heeft in 2020 afwegingskaders zonnevelden vastgesteld. Eind 2021 is de RES 1.0 vastgesteld.

Beoogd effect

Bijdrage leveren aan de landelijke klimaatdoelen.

Bijdrage leveren aan de opgave duurzame opwek zoals besloten in de RES 1.0.

Haalbare en betaalbare energie, door te bouwen aan een lokaal energiesysteem.

Belemmeringen netcongestie beperken/voorkomen zodat woningbouwprojecten en uitbreiding bedrijventerreinen gerealiseerd kunnen worden.

Duurzaamheid

Zonne-energie is op dit moment de enige manier van duurzame opwek die een relevante

bijdrage levert aan de opgave van duurzame opwek. Daarmee draagt dit voorstel

uiteindelijk bij aan global goal 7: betaalbare en duurzame energie. Met een lokaal

energiesysteem wordt bijgedragen aan global goal 9: industrie, innovatie en infrastructuur

en global goal 11: duurzame steden en gemeenschappen

Argumenten

2.1 Door te bouwen aan lokaal energiesysteem beperken we de gevolgen van netcongestie

Naast uitbreiding van het elektriciteitswerk zijn er andere oplossingen om netcongestie tegen te gaan. Een oplossing is het bouwen van energiehubs. Dit zijn energiesystemen waarbij verbruik, opwek en opslag aan elkaar gekoppeld worden. We onderzoeken de haalbaarheid van grootschalige opwek van zoekgebied 10 (naast vliegbasis) en op gedeelte van Bakelse Plassen.

Met deze hubs worden we minder afhankelijk van het bestaande landelijke en provinciale netwerk. Op dit moment is een verkenning gestart van een regionaal energiesysteem MRE. Het rapport zal medio 2024 gereed zijn. De resultaten worden gebruikt voor het lokale systeem.

2.2 Een lokaal energiesysteem lijkt beter haalbaar en betaalbaar

Het bouwen van een lokaal energiesysteem vergt een actieve en sturende rol van de gemeente. Mogelijk ook een ontwikkelende rol als er sprake is van gemeentelijke eigendommen.

In dat geval is de kans groter dat er zonnevelden komen met minimaal 50% lokaal eigendom, hetgeen het streven is conform klimaatakkoord. Als gemeente, samen met andere partijen, eigen energieleverancier wordt, is er grote invloed op de energietarieven. Met een lokaal energiesysteem worden we dus onafhankelijker.

3.1 Door alle treden van de zonneladder in te zetten, wordt op de kortere en langere termijn een bijdrage geleverd aan de opgave duurzame opwek

Met het voorkeursscenario 5 wordt gewerkt aan duurzame opwek voor de doelstellingen van 2030 en 2050. Vooral de combinatie van grootschalig op land, water en opslag kan bijdragen aan een energiesysteem als antwoord op de netcongestie. Met een lokaal systeem is de gemeente minder afhankelijk van de netbeheerder.

3.1 Met een keuze voor een systeem kunnen de netbeheerders de noodzakelijke investeringen inplannen.

De netcongestie wordt deels opgelost door uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk. De netbeheerders geven aan dat het 5 tot 10 jaar duurt voordat de huidige wachtlijsten (van zwaardere aansluitingen voor afname en teruglevering) zijn opgelost. Omdat de lijst met noodzakelijke en gewenste investeringen enorm is, moet er geprioriteerd worden. Het is daarom gewenst dat onze lokale benodigde investeringen op de provinciale meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat (pMIEK) komen.

3.3 Er lijkt voldoende acceptatie voor de integrale aanpak

Tijdens de co-creatiesessies voor de omgevingsvisie is zonne-energie ook aan bod gekomen. Enkele dorpen hebben zich uitgesproken voor alleen zon op dak. In Bakel is de optie zon op water (Bakelse Plassen) genoemd. Ook zon op land ten zuiden van de Rips (nabij vliegbasis) is benoemd.

Kanttekeningen

2.1 netbeheerders en provincie moeten akkoord gaan

Er moet gekeken worden of een lokaal systeem technisch haalbaar is (Enexis verleent aansluitvergunningen) en op welke termijn. Daarnaast gaat de provincie over grootschalige opwek op land, zij moeten dus instemmen. Ook andere stakeholders zoals bijvoorbeeld ZLTO, IVN en dorpsoverleggen worden betrokken om te achterhalen onder welke voorwaarden er voldoende acceptatie is. Door eerst de haalbaarheid te onderzoeken, kan er beleid worden uitgewerkt waar draagvlak voor is en wat uitvoerbaar is.

3.1 de ideeën en initiatieven op basis van het eerder besluit kunnen geen doorgang vinden

Het is sowieso de vraag in hoeverre de initiatieven kunnen voldoen aan de voorwaarden uit de kamerbrief voorkeursvolgorde zonneladder. Als kleinere zonnevelden in de buurt van het lokale energiesysteem liggen, kunnen ze wel meeliften.

Vervallen “oude” regelgeving

Afwegingskaders zonnevelden. Dit betreft het eerdere besluit van de 5 pilots zonnevelden. Zodra de beleidsuitwerking van het voorkeursscenario voorligt ter vaststelling, wordt het oude beleid ingetrokken.

Financiën

Het voorstel past binnen de begroting. De kosten voor het haalbaarheidsonderzoek worden gedekt uit de middelen die het Rijk ter beschikking heeft gesteld voor uitvoering van het klimaatbeleid (cdoke-middelen).

Het voorliggende besluit betreft een scenariokeuze. De afweging of de gemeente zelf actief gaat investeren in een lokaal energiesysteem ligt nu niet voor. Dat is een in de toekomst nader te nemen besluit.

Uitvoering

Na het collegebesluit wordt de nota toegestuurd naar de stakeholders en initiatiefnemers zonnevelden.

Bespreking in commissie Sociaal Domein, Sport en Onderwijs 25 april 2024

Behandeling in raad op 16 mei 2024.

Bijlagen

1. nota met scenario's zonne-energie
2. presentatie beeldvormende avond 5 juli 2023
3. rapport potentie zonneladder
4. kamerbrief met aangescherpte voorkeursvolgorde zonneladder
5. informatie energiehub / energiesystemen

Ter inzage gelegde stukken

1. nota zonne-energie

Gemert, 2 april 2024

het college van burgemeester en wethouders,

[👤 Ondertekenaar 1.Functie],

[👤 Ondertekenaar 2.Functie],

[👤 Signer 1.Signature]

[👤 Signer 1.Initials] [👤 Signer 1.Complete
surname]

[👤 Signer 2.Signature]

[👤 Signer 2.Initials] [👤 Signer 2.Complete
surname]